

Hallgerður Kristjánsdóttir, blóðlæknir á Landspítala, biður um samtal við yfirvöld og yfirstjórn Landspítala um að færa CAR T-meðferðir til Íslands. Mynd/gag

Blóðlæknir vill byltingarkenndar frumumeðferðir heim

Fimm sjúklingar hafa síðustu ár verið sendir til Svíþjóðar í CAR T-frumumeðferð. Hallgerður Kristjánsdóttir, blóðlæknir á Landspítala, segir bæði hagræði fyrir sjúklinga og sparnað fyrir ríkið að fá þessa meðferð hingað heim

■■■ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir

Blóðdeild Landspítala hefur sent 5 sjúklinga til Svíþjóðar í CAR T-frumumeðferð sem er ný og byltingarkennd meðferð við ýmsum blóðsjúkdómum. Hallgerður Kristjánsdóttir, blóðlæknir á Landspítala, segir meðferðina lengst á veg komna í endurkomu á stórfrumueitlakrabbameini. Einnig sé meðferðin til að mynda notuð við endurkomu á bráðaeitilfrumuhvítblæði.

„Á næstu árum sjáum við þessa meðferð til að mynda verða notaða við endurkomu á mergæxli," segir hún við *Læknablaðið*. Hallgerður sat ráðstefnu nú um miðjan marsmánuð um tækifæri og áskoranir sem felast í gena- og frumumeðferðum. Þar hvatti hún til þess að boðið yrði upp á þessa meðferð hér á landi í stað þess að senda sjúklingana út.

„Við höfum þegar átt fyrsta fund með lyfjafyrirtæki, Kite frá Gilead, sem framleiðir Yescarta," segir hún, en lyfið er notað til að meðhöndla tvær tegundir eitlaæxla, samkvæmt heimasíðu framleiðandans, og segir Hallgerður þetta einmitt CAR T-lyfið sem flestir hafi fengið í Svíþjóð.

„Það er allt tilbúið að hefja þessa vegferð með okkur en áður en sú vegferð getur hafist verður greiðsluþátttaka að vera ljós," segir hún. „Íslenska ríkið er nú þegar að borga fyrir þessa meðferð þegar einstaklingarnir hafa verið sendir út," benti hún á á fundinum og að allur kostnaður og fylgdarkostnaður væri greiddur þegar þjónustan væri sótt til útlanda. „Það er því ljóst að bæði hagræði og sparnaður skapast, færum við þessa meðferð heim."

Hallgerður segir við *Læknablaðið* að miðað við sænskar áætlanir megi ætla að 1-2 sjúklingar hér á landi þurfi meðferðina árlega. Búast megi við að þeir verði allt að 12 á komandi árum þegar fyrr verði gripið til meðferðarinnar við fleiri sjúkdómum. „Þessi meðferð veitir sjúklingum alveg ný tækifæri."

Hallgerður segir blóðlækna spennta fyrir þessari nýju tækni. „Það eru ekki öll lönd farin að nýta hana. Það er verið að byrja í Noregi og ef okkur tekst að landa samningnum verðum við með þeim fyrstu."

Hún segir þó nokkur CAR T-lyf þegar samþykkt af bandarísku og evrópsku lyfjastofnununum. Þau séu þegar notuð í yfir 16 Evrópulöndum. „Svíþjóð hefur verið leiðandi í CAR T-meðferð á Norðurlöndunum og fóru sjúklingarnir fimm frá blóðdeild Landspítala til Lundar í meðferðina," segir hún.

„Við óskum því eftir samtali og aðstoð íslenskra stjórnvalda og eins frá yfirstjórn Landspítala svo færa megi CAR T-meðferð til Landspítala."

Hvernig virkar CAR T-meðferð?

„Meðferðin virkar þannig að hvítu blóðkornin eru tekin úr sjúklingnum með svokallaðri hvítkornasíu. Afurðin er send til lyfjafyrirtækis sem ræktar upp frumurnar og genabreytir þeim með veiruvektor þannig að þær fái viðtaka sem þekkir krabbameinsfrumurnar," segir Hallgerður Kristjánsdóttir, blóðlæknir á Landspítala.

„Í tilfelli eitilfrumukrabbameins er það CD19-viðtaki sem er settur inn í T-frumur. Þessum genabreyttu CAR T-frumum er þá sprautað aftur inn í líkama sjúklings þar sem þær svo finna krabbameinsfrumurnar og eyða þeim."

Læknablaðið
THE ICELANDIC MEDICAL JOURNAL

Hlíðasmára 8
201 Kópavogi
sími 564 4104

Útgefandi
Læknafélag Íslands

Ritstjórn
Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, ritstjóri og ábyrgðarmaður
Berglind Jónsdóttir
Gunnar Thorarensen
Halla Viðarsdóttir
Ingibjörg Jóna Guðmundsdóttir
Lilja Sigrún Jónsdóttir
Oddur Ingimarsson
Ólafur Árni Sveinsson

Tölfræðilegur ráðgjafi
Sigrún Helga Lund

Ritstjórnarfulltrúi
Védís Skarphéðinsdóttir
vedis@lis.is

Blaðamaður
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir
gag@lis.is

Auglýsingar
Ingvar Freyr Ingvarsson
ingvar@lis.is

Umbrot
Margrét E. Laxness
melax@lis.is

Prófarkalestur
Aðalsteinn Eyþórsson

Upplag
1850

Áskrift
23.400,- m. vsk.
Lausasala
2340,- m. vsk.

Prentun og bókband
Litróf
Vatnagörðum 14
104 Reykjavík

Dreifing
Íslandspóstur
Höfðabakka 9
110 Reykjavík

© Læknablaðið
Læknablaðið áskilur sér rétt til að birta og geyma efni blaðsins á rafrænu formi, svo sem á netinu. Blað þetta má eigi afrita með neinum hætti, hvorki að hluta né í heild, án leyfis.

Fræðigreinar Læknablaðsins eru skráðar (höfundar, greinarheiti og útdrættir) í eftirtalda gagnagrunna: Medline (National Library of Medicine), Science Citation Index (SciSearch), Journal Citation Reports/Science Edition, Scopus og Hirsluna, gagnagrunn Landspítala.

The scientific contents of the Icelandic Medical Journal are indexed and abstracted in Medline (National Library of Medicine), Science Citation Index (SciSearch), Journal Citation Reports/Science Edition and Scopus.
ISSN: 0023-7213